

for Riget i Almindelighed og for Skibsfarten i Særdeleshed. Og jeg vil nu bede de Herrer at overveie, om Skibsfarten da fortrinnsviis er til Gavn for Landet, og hvorfor vil man da nu paalægge Landdistricterne $\frac{3}{4}$ eller circa 100,000 Rb. af Beløbet og kun paalægge Kjøbstæderne, der unægtelig drage større Fordeel deraf, $\frac{1}{4}$ eller circa 33,000 Rb.? Vil man nu f. Ex. forestille sig, at dette Forsøg mislykkes, hvorfor man ikke har mindste Garanti, er det da rigtigt, at disse Kjøbstæder og Landdistricter alene skulle bære Byrderne ved et Forsøg af en saa storartet Natur? — Jeg vilde i den Henseende finde det langt mere billigt, at et saadant Anlæg udførtes af Staten; og vil man saa henholde sig til, at alle Kjøbstæder inclusive betalte den ene Fjerdedeel af det, hvorom her er Spørgsmaal, og de tre Fjerdedele deelees paa alt Hartkorn, saa vil det vel kun blive circa 8 p. pr. Tde. Hartkorn, naar det saaledes blev gjort til en almindelig Sag. Nu sees det vel af Motiverne, at der er indhentet en Art Samtykke, men jeg troer, at det fortjener nærmere at undersøges, hvorvidt dette Samtykke virkelig kan ansees for at være almindeligt. Der er saaledes spurgt 4 Amtmænd, hvoraf de to have erklæret sig for Sagen i den Skikkelse, hvori den foreligger, og to have erklæret sig imod Sagen paa den foreslaaede Maade. Der er ogsaa rettet Spørgsmaal til Finantsudvalget for forrige Aar, og det har erklæret denne Sag for at være af stor Vigtighed, men det kan dog ikke sees af Motiverne med et eneste Ord, at Finantsudvalget har anseet Sagen for at være af en saadan communal Natur for enkelte Districter, at de saaledes deeltviis burde bære en saa stor Deel af Afgiften.

Man har spurgt 4 Amtsaad og deraf have de to udtalt sig for og de to imod Sagen. Man har ogsaa spurgt Kjøbstædernes Communalbestyrelser, hvilke, saavidt det kan sees, have givet et Slags langtrukket Ja til at overtage sig den omtalte $\frac{1}{4}$ Deel af den i Forslaget opførte Sum; men dertil maa jeg bemærke, at det slet ikke er saa underligt, at de ville udrede den $\frac{1}{4}$ Deel eller c. 33,000 Rb., naar Ministeren ved en anden Lov, som er forelagt Thinget,

foreslaaer at eftergive dem c. 41,000 Rb. til Brolægning.

Endelig sees det, at man har spurgt 3 Amtmænd, som have erklæret sig for Sagen, hvilket ikke var saa underligt, da 2 af dem tidligere have afgivet samme Erklæring. Jeg troer, der er god Grund til ret nøie at overveie, om en saadan Erklæring af 3 Amtmænd ogsaa virkelig kan ansees for at være den almindelige Folkewillie og Folkemening.

Som allerede bemærket, kan jeg meget godt forstaae, at de Kjøbstæder, som ere særligt interesserede i dette Anliggende, kunne findes villige til at udrede disse 33,000 Rb., naar man ved en anden Lov samtidigt eftergiver dem c. 41,000 Rb. til Brolægning, og det saameget mere, naar disses Landdistricter skulle udrede de $\frac{3}{4}$ eller c. 100,000 Rb. Jeg kan ogsaa meget godt forstaae, at Rigsdagen kan være i sin gode Ret til at paalægge en saadan Stat, naar den er almindelig og uomgængelig nødvendig; men jeg kan ikke forstaae, hvorfor man ikke har spurgt de vedkommende Communalbestyrelser paa Landet, da det er dem, som skulle bære den større Deel, og jeg kan endnu mindre forstaae, om Rigsdagen er i sin gode Ret til at paalægge disse Dele af Landet en saa stor Stat som den, hvorom her er Tale, uden at man veed, at de ere villige til at overtage den. Og man maa virkelig heller ikke oversee, at det, hvorom Spørgsmaalet dreier sig, ikke er nogen Ubetydelighed; thi det vil vel for de større Gaardes Vedkommende beløbe c. 30 à 40 Rb. aarlig i 3 Aar, og hermed er Sagen ikke engang afgjort; lad os forestille os, at hele Forsøget mislykkes, hvad saa? Ere disse Districter da pligtige at bringe et saadant Offer for et saa almeennyttigt Foretagende?

Jeg troer derfor, at det er velbegrundet, naar jeg beder den ærede Forsamling vel at overveie, hvad det er for et Princip, som vi her i denne Sag ere ifærd med at gennemføre. Jeg vil tillade mig at spørge, om ikke flere vigtige Anlæg ere udførte alene for Statskassens Regning, uden at der nogenstinde har været Spørgsmaal om, at vedkommende